

VOORONTWERP GEMEENSCHAPPELIJK WERKPROGRAMMA 2017-2020

De Benelux-samenwerking heeft de voorbije jaren nieuwe impulsen gekregen en resultaten behaald waar burgers en ondernemingen beter van worden. Zo werd de laatste jaren gewerkt aan het verbeteren van de personen- en arbeidsmobiliteit, een efficiënter gebruik van het wegtransport, het ontwikkelen van alternatieve energiebronnen en een goede samenwerking tussen onze veiligheidsdiensten. De landen moeten verder innovatieve keuzes blijven maken en oplossingen blijven zoeken voor praktische knelpunten die burgers en bedrijven ervaren.

De maatschappelijke, economische en veiligheidsuitdagingen zijn groot. Zij overstijgen de capaciteit van de individuele lidstaten om deze alleen aan te pakken. Een regionaal samenwerkingsverband zoals de Benelux Unie kan oplossingen ontwikkelen en aanreiken. Door samen te werken in de Benelux staan België, Nederland en Luxemburg sterker in de EU. Daarenboven kan de Benelux Unie in sommige gevallen verder gaan dan de EU. In het verleden hebben onze landen meermaals van deze mogelijkheid gebruikgemaakt.

Iedere vier jaar stelt de Benelux Unie een gemeenschappelijk werkprogramma vast met daarin het strategische kader en de prioriteiten in de samenwerking. Deze prioriteiten worden daarna via jaarplannen omgezet in concrete acties en projecten.

Voor de periode 2017-2020 stellen onze regeringen realistische en pragmatische doelstellingen vast. De samenwerking in de Benelux Unie is erop gericht belemmeringen en obstakels weg te werken, schaalvoordelen te creëren voor de drie landen en overlegplatforms tussen de landen te ondersteunen naar het voorbeeld van de expertise- en kennisnetwerken.

Het Gemeenschappelijk Werkprogramma 2017-2020 onderstreept de verankering van de Benelux Unie in de EU. Het is de wens van de regeringen om aanjager te blijven van de Europese integratie en de grensoverschrijdende samenwerking tussen de drie landen nog doeltreffender gestalte te geven.

De komende vier jaar wil de Benelux Unie verder inzetten op de versterking van de interne markt en de intensivering van de samenwerking op het gebied van veiligheid. Na de klimaattop in Parijs in 2015 spreekt het voor zich dat nieuwe en innovatieve maatregelen een duurzaamheidstoets moeten doorstaan. Zo moeten onze landen zich blijven aanpassen aan de klimaatverandering en verder werk maken van een koolstofarme maatschappij. Aandacht voor duurzaamheid is een belangrijke voorwaarde om de versterking van de interne markt en de samenwerking inzake veiligheid verder gestalte te geven.

Daarnaast moeten we, gelet op de sociaal-economische uitdagingen waar de Benelux-landen voor staan, zorgen voor een versterking van het sociale weefsel. De Benelux staat immers ook voor het bevorderen van gelijke kansen voor alle burgers. Daarom is het belangrijk om te blijven inzetten op de versterking van de sociale cohesie en een goede integratie van iedereen.

Water, wind, geluid en licht kennen geen grenzen. Daarom werkt de Benelux Unie op meerdere terreinen samen met andere internationale organisaties, staten en deelstaten. In het kader van energie en wegtransport werkt de Benelux Unie reeds jaren samen met de buurlanden, zoals Frankrijk en Duitsland. Met de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen bestaat sedert 2008 een vruchtbare samenwerking die werd vastgelegd in een gemeenschappelijke politieke verklaring. Deze samenwerking vindt plaats op het gebied van onder meer energie, leefmilieu, ruimte en veiligheid. Ook wordt met andere deelstaten of internationale organisaties (OESO, la Grande Région, e.d.) samengewerkt.

1. Een grensoverschrijdende arbeidsmarkt

Een gebrekkige kennis van de verschillen in regelgeving aan weerszijden van de landsgrenzen blijft een hindernis in de ontwikkeling van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt. In dat licht stuit de vrije dienstverlening over de grens ook op obstakels waardoor de keuzevrijheid van burgers en ondernemingen beperkt wordt. Langs de grenzen worden hierdoor opportuniteiten gemist, onder andere om vacatures in te vullen. De Benelux-landen willen de arbeids- en dienstenmarkt 'grensneutraal' maken. Het doel is om synergiën en wederzijdse erkenning te bevorderen teneinde grensoverschrijdende activiteiten te stimuleren.

Doelstellingen:

1. Ontsluiten van informatie inzake sociale rechten en fiscaliteit voor werknemers en werkgevers aan weerszijden van de grens
2. Vergroten van de individuele mobiliteit van werknemers door automatische diploma-erkenning, meeneembaarheid van beroepskwalificaties en stimuleren van grensoverschrijdende stages
3. Meer samenwerken om samenwerking en synergiën te bevorderen met name op het gebied van grensoverschrijdende gezondheidszorg.

2. Een interne markt zonder grenzen

De Benelux startte met de ambitie om een eengemaakte markt te worden. Deze doelstelling werd overgenomen door de Europese Unie. Heel wat belemmeringen blijven echter bestaan. Mede dankzij art. 350 VWEU blijven de Benelux-landen zich beijveren om de interne grenzen weg te werken.

Bijzondere aandacht zal gaan naar de circulaire economie die ernaar streeft om in alle stadia van de levenscyclus van producten, goederen en diensten de hulpbronnen efficiënter te gebruiken, de impact op het milieu te verminderen en daarbij ook het individuele welzijn te bevorderen. Met dit nieuwe model kan groei worden gecreëerd en innovatie en onderzoek worden gestimuleerd.

Doelstellingen:

1. Wegwerken van administratieve barrières voor grensoverschrijdend handelsverkeer en de creatie van één retailmarkt voor de consument
2. Toegankelijker maken van het grensoverschrijdend mededingen naar overheidsopdrachten
3. Verbeteren van de grensoverschrijdende toegang voor burgers en bedrijven tot (digitale) goederen en diensten om te komen tot een grensoverschrijdende omgeving die bevorderlijk is voor het ontwikkelen van innovatieve netwerken en diensten
4. Bevorderen van initiatieven en samenwerking op het gebied van circulaire economie, zoals op het gebied van afvalmanagement en recuperatie van materialen. Inzetten op innovatie door het stimuleren van slimme design van producten zodat zij herstelbaar en recycleerbaar zijn.

3. Duurzaam transport

In een dichtbevolkt gebied met heel wat economische activiteit zoals de Benelux is het van cruciaal belang om nieuwe en toekomstbestendige vervoersmodi te ontwikkelen. Daarbij moet worden ingezet op een optimale modal shift om het gebied leefbaar te houden en dit zowel voor de burgers als voor de ondernemingen.

De Benelux heeft zich ontwikkeld als logistieke hub en toegangspoort tot Europa. De economische groei en welvaart die dit meebrengt kan enkel gewaarborgd worden indien onze landen verder innoveren en op gecoördineerde wijze optreden binnen een duurzaam en klimaatbewust kader. Alle vervoersmodi moeten optimaal gebruikt kunnen worden. Daarnaast moeten alle vormen van personenvervoer, in het bijzonder het grensoverschrijdende personenvervoer, verder de aandacht hebben van de Benelux-landen.

Door in te zetten op multi- en intermodaal vervoer kan zowel de economische groei als de mobiliteit van personen verder gestimuleerd worden.

Doelstellingen:

1. Realiseren van een duurzame modal shift bij het goederen- en het personenvervoer
2. Aantrekkelijker maken van het openbaar vervoer in de grensregio's en wegwerken van de barrières inzake prijsvorming, dienstverlening en infrastructuur.
3. Competitiever en aantrekkelijker maken van het gebruik van de binnenvaart en het spoorvervoer
4. Behalen van de klimaatdoelstellingen op het gebied van alternatieve brandstoffen
5. Verlagen van administratieve lasten voor bedrijven door gebruik te maken van digitalisering van vervoersdocumenten en douaneformaliteiten
6. Inzetten van intelligente transportsystemen.

4. Een toekomstbestendige energiemarkt

De goede werking van de eigen energiemarkt en de bevoorradingszekerheid kunnen landen niet alleen waarborgen. De Benelux-landen hebben met de Penta-samenwerking een voortrekkersrol in Europa om de nationale energiemarkten grensoverschrijdend te verbinden. Zo wordt verder ingezet op het behoud van de leveringszekerheid en de veranderde verhouding tussen consumenten en producenten.

Doelstellingen:

1. Verdiepen en verbreden van één Benelux interne energiemarkt samen met de buurlanden als bouwsteen van de Energie Unie
2. Verhogen van de bevoorradingszekerheid door samenwerking inzake transport, capaciteit en opslag
3. Bevorderen van het gebruik van hernieuwbare energie en deze marktconform integreren
4. Een laboratorium zijn voor slimme toepassingen van de nieuwe energiemarkt
5. Samen de uitputting van de lokale gasreserves aanpakken
6. De risico's van de klimaatverandering samen aanpakken en de omslag naar een koolstofarme economie bevorderen.

5. Een veilige leefomgeving

De jarenlange samenwerking en het opgebouwde vertrouwen tussen de veiligheidsdiensten zorgen voor uitstekende resultaten op het vlak van operationele samenwerking, ordehandhaving en bij dringende interventies aan weerszijden van de grens. De maatschappelijke context is steeds in beweging en nieuwe vormen van criminaliteit dienen zich aan. De Benelux-landen willen hun samenwerking verder optimaliseren en uitbreiden met andere samenwerkingsgebieden.

Doelstellingen:

1. De samenwerking verbreden naar de gerechtelijke diensten
2. Terrorisme en radicalisering samen aanpakken
3. Mensenhandelaars bestrijden met name door de slachtoffers van mensenhandel centraal te stellen
4. Gerechtelijke en politionele informatie delen tussen de betrokken veiligheidsdiensten
5. Een partnerschap met de lokale besturen om via de bestuurlijke aanpak van criminaliteit sneller misdaadfenomenen te bestrijden
6. Afspraken maken en goede praktijken uitwisselen inzake de bescherming van persoonsgegevens om enerzijds het recht op de bescherming van de levenssfeer te waarborgen en anderzijds misdaad te bestrijden.

6. Gezamenlijk optreden bij crisissen en rampen

Ernstige crisissituaties en rampen kennen geen grenzen. Voor de Benelux-landen zijn deze grenzen erg nabij. De klimaatverandering kan bovendien leiden tot grootschalige rampen waarbij de Benelux-landen nauw moeten samenwerken om deze samen te voorkomen en te bestrijden.

Doelstellingen:

1. Samen inzetten op risico-identificatie en -analyse
2. Operationele samenwerking bij interventies zodat gecoördineerde wederzijdse bijstand kan worden geleverd (hulpdiensten, ambulances, enz.)
3. Grensoverschrijdende afspraken maken om grootschalige klimaat- en natuurrampen samen te voorkomen en te bestrijden
4. Samenwerken met het oog op het beschermen van de digitale infrastructuur
5. Samenwerking op het gebied van voedselveiligheid voortzetten.

7. Voorkomen van fraude

Fraudeurs gebruiken de grenzen om zich aan de controle van de inspectiediensten en van justitie te onttrekken. Hun handelingen verstoren de faire concurrentie en tasten de publieke financiën aan. De Benelux-landen zullen ook de komende jaren verder blijven inzetten op het gezamenlijk bestrijden van alle (grootschalige) fiscale en sociale fraude, maar ook van sociale dumping – die tot uitbuiting van werknemers leidt en het sociale systeem ondermijnt – en van meer specifieke fraude waarmee bedrijven of personen worden geconfronteerd.

Doelstellingen:

1. De gezamenlijke strijd tegen fiscale fraude verder intensiveren en de beste praktijken delen
2. Eerlijke concurrentie tussen ondernemingen bevorderen door de gezamenlijke strijd tegen fraude en sociale dumping te intensiveren
3. Samenwerken tegen fraude in de gezondheidszorg
4. Samenwerken op het gebied van bescherming van bedrijven en personen
5. Afspraken maken met het oog op handhaving van de Europese regelgeving en betere informatie-uitwisseling.

8. Een doordacht migratiebeleid

De Benelux-landen zijn voortrekkers in het vrije verkeer van personen. Het Akkoord van Schengen in 1985 was daarbij een mijlpaal. We kunnen het daar niet bij laten gelet op de uitdagingen voor mens en maatschappij.

Doelstellingen:

1. Bevorderen van het vrije personenverkeer op regionaal en Europees niveau
2. Samenwerken aan integratie en participatie van alle inwoners
3. Maken van afspraken over visumbeleid en terug- en overname.